האשה נקנית פרק ראשון קידושין כה.

מסורת הש"ס

א) [בכמ"י: בה], ב) [יהונא" ליתא בכמ"י. בדפו"ר ובכת"ל ובכי"ר: חסדא], ג) בכורות מה. נדה מט:, ד) [ז"ל הערוך בערך לגע כ' כשאמרו לו קרטינא מ"ו לא בשיטו אלא אמרו לו וכי הדנים מתין הן קרים הן קרטינא ראוי לומר לך וכיה מכון היטב מ"ש תוספות בסם ר"ח], ה) נעניים פ"ג מ"ז תוספתא דנעניים פ"ב ה"ס, ו) [בכמ"י טוקף: גני מומין], ז) בכורות מ. פ"ב, ח) [ל"ל אומר], ט) חולין קנז: לב: ע"ז לה: [יבמות ל. לב. שבועות ד.], י) נדה מג., כ) [בכמ"י מטהרה עדיף וכיי נמי נדמייה], ל) נדה סו: ע"ש, מ) [ל"אמר" ליתא בכמ"י ושם בר רב. וכ"ה בנדה], נ) יבמות קד: נדרים עב. ב"ב פח: מכות יח: מנחות יח: קנ: חולין פג: נדה סו:, ס) [בדפו"ר: בתוספת, וכל"ל (רש"ש)], ע) [ל"ל אלא. (רש"ל)], פ) [ל"ל שניה. (רש"ש)], צ) [ויקרא טו, יח], ק) [ברש"י מנחות יח ע"ב: בכלי אחר.], ר) [אל"ל ואפילו רבי מודה בה].

תורה אור השלם

1. וכל אשר יגע בו הזב וידיו לא שטף במים וכבס בגדיו ורחץ במים וטמא עד הערב: ויקרא טו יא

2. וכי יטהר הזב מזובו וספר לו שבעת ימים לטהרתו וכבס בגדיו ורחץ במים חיים וטהר: ויקרא טו יג

3. והזה הטהר על הטמא ביום השלישי וביום השביעי וחטאו ביום השביעי וכבס בגדיו ורחץ במים וטהר בערב: במדבר יט יט

גליון הש"ס

גמ' ס"ם אשר יגע. נ"ל תוס' נגדה ד' מג ע"א וכי יגע:

ליעוי רש"י

שולדו"ר [שולדי"ר]. לוחך.

מוסף רש"י

שנספרת על גב היד. שנספרת עם שאר האצבעות שעומדת בשורתן (בכורות מה.). כל הראוי לבילה אין בילה מעכבת בו. דקתני לאומר הרי עלי ס"ת עשרים, מביא ס' בכלי אחד ואחד בכלי אחר, ומפרש טעמא משום דקים להו לרבנן דשפיר נגללת בכלי אחד אבל ס"ת אינו נגללת יפה, ומוכיחנן וכי אין נגללת מאי הוי והתנן אם לא נגלל כשר, ומשמי ר' זירא הראוי לבילה אין בילה מעכבת בו, ואפילו לא נגלל כשר, ואפילו לאו לבילה בילה מעכבת בו, דראוי לבילה בעינן, דאפשר להתקיים בה מצות מנחה (יבמות קד: וכש"י נדרים עב. מכות יח: חולין פג. מנחות יח. שם קנ: ונדה מו.). כלומר מה שלי אפשר להנגלל מעכבת בו, דכיון דכתיב ויקח עליה שמן ויצק בגללה דכתיב בגללה, ש"מ שצוה הקב"ה להביא מנחה שיטול לקיים מצות בגילה, וכשהיא מביא שפיר ואחר, מנחה מו לא לוה להביא, והרי הוא כתובא ולא כעבין אחר, אבל מצות המחוברת בחוזה מצוה, כגון תעשה בקרקע, בגילה מנחה, יש שמעכבין אם בילה הכתיב לשנות עליו לעבב, ויש שאין מעכבין (רשב"ם ב"ב פא:).

עין משפט נר מצוה

רסב א ב מיי' פ"ה מהל' עבדים הל"ו סמג עשין פז טוש"ע יו"ד סי' רסז סעי' כט:

רסג ג מיי' פ"ג מהל' טומאת צרעת הל"י:

רסד ד מיי' פ"ה מהל' עבדים והל"ה) סמג עשין פז טוש"ע יו"ד סי' רסז סעי' מז:

רסה ה ו ז מיי' פי"ב מהל' פרה הל"ח:

רסו ח מיי' פ"ז מהל' כלאים הל"ז:

רסז ט מיי' פ"ח מהל' טומאת מת הל"ג:

רסח י מיי' פ"ח מהל' מקואות הל' י סמג עשין רמח טוש"ע יו"ד סי' קלח סעי' לח:

רסט כ מיי' פ"ג מהל' מקואות הל"ג סמג לאין קיח טוש"ע יו"ד סי' קלח סעי' כד:

ער ל מיי' פ"ח מ"ה מהל' סמג מס טוש"ע מס עני' מג:

רעא מ מיי' פי"ז מהל' מעשה הקרבנות הל"י:

מוסף תוספות

א. שהוא טוב. תוס' הרא"ש. מבושל ומושבע. ריטב"א. ב. ואין לדג הזה טעם בחרך. ריטב"א. ג. דהא לענין טבילה מודה רבי דהוי כטמון ודילמא לענין עבד מטבילה. תוס' הרא"ש. ד. כיון דאשכחן שן שאינו גלוי לגמרי ולענין טבילה נמי לא בעינן אלא שיהא ראוי לביאת מים ואפ"ה חשוב גלוי לענין עבד סברא הוא שאם היה לשון חשוב גלוי לענין שום דבר גם לענין עבד חשוב גלוי. תוס' רשב"ש. ה. בתוס' נדה סו: נוסף יפה. וכן הוא בהמשך התוס' לפנינו. ו. פי' לפי שאין כלי שרת במקדש יותר מששים עשרונים גם שמן של מנחות הראוי לבילה אין בו אלא כדי בלילה ששים עשרונים ולפיכך אם היו מביאין בכלי אחד ס"א עשרונים לא היו יכולים לבלול. ריטב"א.

תוס' ר"י הזקן

נספרת. שהיא בשורת שאר האצבעות. ששירסו. שחתך ביציו ונעשה פריס. מחיה. אינה מטמאה אלא כדבר שנראה כולו כאחד. דכתיב (ויקרא יג, יכ) לכל מראה עיני הכהן. אף הסירוס. וכ"ש הלשון. ומסתברא דהלכתא כסתם מתניתין דהרבים הם (ודדוקא בכ"ד ראשי אברים יוצא לחרות) ותו לא, דהא רבנן אמרי דלשון אבר שבסחר הוא דהא לא עלתה לו הזאה. לא הזה. דהזאה בעינן באבר גלוי (הוא), ולשון לאו אבר גלוי הוא. הזאה. שלישי ושביעי לטמא מת קאמר. מאבראי. ולא שיכנים מים בתוך הפה. וכל לשונו אינו יכול להוציא ובטבילה במקצת לא אשכחינן אבל נגיעה בכל שהוא הויא נגיעה. לענין שרץ. אם נגע שרץ בלשונו שהוא שמא אב הטומאה ומטמא אדם וכלים. והאמר רבין. קס"ד דהאי דאמרינן כטמון דמי שאע"פ שיש שם דבר חוצץ עליהה לו טבילה. מקום הראוי. ואפילו לז'רבנן מודו בה דומיא דבית הסתרים דתנן במקואות (פ"ח מ"ה) הקמטים ובית הסתרים אינם צריכים שיבא בהם מים. וגרסינן בנדה (סו, כ) אמר רבא ילמוד אדם בתוך ביתו שתהא אשה בשעת טבילה מדיחה קמטיה במים, אלמא האי אינן צריכים בראת מים אלא (בעו) מקום הראוי לבא בו מים מיהא בעי. כל הראוי לבילה. במנחות (קנ, א) היא גבי ששים עשרון נבללים בכלי אחד ואין מביאים בו ביותר, והתנן אם לא בלל כשר, ומשני הכי.

יפרים. אלבע יתירה. **שנספרת על גב היד.** שהיתה כשורת שאר אצבעות: **סבי דנזוניא.** שם מקום: **זיל גנעינהו.** אמור אליהם להסגר ולישב בבית חה לשון נדוי לתלמיד חכם כדאמר במועד קטן (דף יח.) לאמר לו דרך כבוד הסגר ושב בביתך: **כמומין שבגללו דמי.** שהרי תלויין בכים ומיכרים מבחוץ או לא הואיל וטמונין בתוך הכים: **קרנונא.** יושב קרנות אתה ולא בעל תורה: **מפגיפא כעו מינך** גרסינן. דמכרייתא דתני עלה דמתניתין רבי אומר אף הסירוס יליף לה: **אין מטמאין משום מחיה.** שם אחד מן הנגעים כדכתיב (ויקרא יג) ומחיה בשר חי בשאת וכתיב בה (שם) לכל מראה עיני הכהן שתהא כולה נראית כאחת פרע למחיה שהיא במקום המשופע ויורד לכל צד שאין יכול לראות רואה הנגע ורגליו כאחת: **וראשי אוזים.** שפת האחין: **ראש גוייה.** גיד: **וראשי דדים שבאשה.** אבל שבאים אינן בולטין כל כך ואין זה שיפוע: **לחירום.** דכולן אם קצלו לו רבו מוס שבגלוי הוא ואינו מוחר: **רבי אומר אף הסירום.** מוסיף על אלו לענין עבד. ושן ועין לא אינטריך ליה לרבי למנות [ב]בתוספתא דבהדיא כתיב וחיל קרי בי רב הוא וח"ק לא פליג בהא: **אף הלשון.** שדרכו לירחות כשהוא מדבר ומוס שבגלוי הוא: **אמר מר כו'.** רב חסדא מסיק ואזיל למילתיה למיפשט בעיא דסבי: **היינו גוייה.** דאיתמי לענין נגעים וכבולהו אמר ת"ק עבד יוצא לחירות: [ג]**ואלא דביליס.** ש"מ בעיא דסבי פלוגתא דרבנן ורבי היא: ה"ג **ולרבי לשון לא.** ולרבי לשון לא הוי מוס גלוי בתמיה: **על פיו.** של טמא: **רבי אומר היזה.** דאע"ג דהזאה על הגלוי בעינן כדלקמיה: **דחליס.** קוגר פיו בחזקה עד שפתיו נדבקות מאד ולא נשיגנו כגלוי הואיל ופעמים הם טמונות ע"י תלוש קמ"ל. חליס דבר שהוא מדביק יפה שולדו"ר בלע"ז כדאמרינן גבי תפירות עור בהעור והרוטב (חולין דף קנג:) שאני עור דחליס: **שניטל רוב הלשון.** לענין מומי בכור [ד]שנו בבכורות: **רוב המדבר.** ממקום פרישת דיבוקו ולמעלה קרי מדבר אע"ג דדיבור בהמה לא שייכא קרי ליה מדבר הואיל והוא המדבר בלשון האדם: **אלא רבי אומר סירום.** אע"פ שהן טמונין בכים לעולם: **ולא מיבעיא לשון.** שהוא נגלה לפרקים: **ומאי אף.** דקאמר בן עזאי: **אקמייתא.** קאי אעשרים וארבעה המנויין אלא נגעים דקאמר ת"ק עבד יוצא בהן לחירות מוסיף בן עזאי לענין עבד אף הלשון: **אלא** לא גרסינן והכי גרסינן **הנא שמעה לדרבי וקבעה בו'.** קבעה אלא הראשונות והדר שמעה לדבן עזאי שהיה מוסיף לשון לבדו על הראשונות ונמצא חלוק על רבי בסירום דרבי אלא ת"ק ורבי אומר שאמרה בן עזאי. והיה לו לתנא לקובעה בין ת"ק לרבי והדר למימני תוספת סירום עלה אלא שמאחר שנקבעה של רבי אלא ת"ק והיתה שגורה בפי התלמידים כך לא זזה של רבי ממקומה וסידרו של בן עזאי אחריה לפי שהגירסא השגורה בפה קשה לשנותה ולחזור ולגורסה בלשון אחר: **לענין טומאה.** דקי"ל מגע בית הסתרים אינו מטמא ונפקא לן במסכת נדה (דף מג.) מוכל אשר יגע בו הזב וגו' [ה] הא שקע טהור בתמיה הא טבילה בעי אלא כל אשר יגע בו הזב כדכר שהוא גלוי כידיו והזב לא שקע עדיין כל גופו במים שלא עבל מזוהו וכבר בגדיו: **אשר יגע בו אמר רחמנא.** הלי קרא דידיו לא שקע במים הוא: **כר נגיעה.** כידיו הוא בגלוי שהרי מוציא לשונו ומוגעין בו בגלוי הילכך נגע בלשונו טומאתו: **כטמון דמי.** ואין לריך ביאת מים בתוך הפה: **אף כל מאבראי.** ולא שיכנים מים לתוך הפה ואף להוציא כל הלשון אינו יכול וטבילה למקלת לא אשכחינן אבל נגיעה בכל שהוא הויא נגיעה: **רבי.** דרים על הטמא וחטאו חטוי על מקום טומאה הוי חטוי: **ורבנן סברי וחטאו וכבס בגדיו ורחץ.** בעינן חטוי שיפול על מקום הראוי לרחילה דהיינו טבילה: **עדיה מעהרה.** הזאה מעבילה: **והגליה רבי עבילה אחרת.** משום תבילה אלמא בעי ביאת מים לתוך הפה: **כר' זירא דאמר.** במנחות (דף קנ:) אין מביאין מנחה של ששים ואחד עשרון בכלי אחד דקים להו לרבנן שאין נגללין יפה בשרון [ו]כיצד והיינו דה וכי אין נגללין מאי הוי והא אנן תנן אם לא נלל כשר ואמר רבי זירא עלה לא הראוי לבילה אין בילה מעכבת בו ואפי' לא נלל כשר וכל שאין ראוי לבילה בילה מעכבת בו דראוי לבילה בעינן ואם תאמר מאי פריך ואם לא נלל כשר נהי דבילה לא מעכבת היינו דוקא בדיעבד אבל לכתחילה

כתנאי

המנונא קרנונא. פי' בקונטרס יושב קרנות אתה ולא בעל תורה וכ"מ פירש אתה אומר המנונא היינו חס נוגע דג חס[א] ואין כן אלא קר נוגע דג שהוא קר[ב]: **רבי** מדמה ליה לטומאה. ומ"מ מאי פריך לעיל מהזה על לשונו דילמא הזאה שאני דאיתקש לטומאה אבל לענין ראשי אברים מדמינן לטבילה[ג] וי"ל דע"כ ליכא לדמויי לטבילה שהרי אין ועין דהוו גלויי לעבד שהוא יוצא בהן לחירות ולגבי טבילה הוו כטמון כדמקיש כטמון דלא בעינן ביאת מים[ד]: **כל הראוי לבילה בו'.** עיקר מילתא דר' זירא בפ' המנחות והנסכים (מנחות דף קנ.) דתנן אם אמר הרי עלי מנחה של ששים ואחד עשרון מביא ששים בכלי אחד והאחד בפני עצמו ומפרש בגמרא משום דששים נגללין וס"א אין נגללין ופריך כי אין נגללין מאי הוי והתנן אם לא נלל כשר אמר ר' זירא כל הראוי לבילה אין בילה מעכבת ואפי' לא נלל כשר וכל שאין ראוי לבילה בילה מעכבת בו דראוי לבילה בעינן ואם תאמר מאי פריך ואם לא נלל כשר נהי דבילה לא מעכבת היינו דוקא בדיעבד אבל לכתחילה

אף הסירום בן עזאי אומר אף הלשון אמר מר רבי אומר אף הסירום סירום דמאי אילימא סירום דגיד היינו גוייה אלא לאו סירום דביצים רבי אומר אף הסירום ורבי לשון לא ורמינהו הרי מי שהיה מזה ונתזה הזאה על פיו רבי אומר היזה וחכמים אומרים [ה]לא היזה מאי לאו [ו]על לשונו לא על שפתיו [ז]על שפתיו פשיטא מהו דתימא זימנא דחלים שפתיה קמ"ל והתניא על לשונו ועוד [ח]תניא [ט]ושניטל רוב הלשון רבי אומר [י]רוב המדבר שבלשונו אלא רבי אומר סירום ולא מיבעיא לשון בן עזאי [כ]אמר לשון אבל סירום לא ומאי אף אקמייתא אי הכי נקדמה דבן עזאי ברישא תנא שמעה לדרבי וקבעה ושמעה לדבן עזאי ותני [ל]ומשנה לא זזה ממקומה אמר עולא [מ]הכל מודים בלשון לענין טומאה דגלוי הוא אצל השרץ [נ]מ"ט [ס]אשר יגע בו אמר רחמנא והאי נמי בר נגיעה הוא לענין [ע]טבילה כטמון דמי מ"ט [פ]ורחץ בשרו במים אמר רחמנא מה בשרו [צ]מאבראי אף כל מאבראי לא נחלקו אלא לענין הזאה רבי מדמי לה לטומאה ורבנן מדמו לה לטבילה ותרוייהו בהאי קרא קמיפלגי [ק]והזה הטהור על הטמא וגו' רבי סבר והזה הטהור על הטמא ביום השלישי וביום השביעי וחטאו רבנן סברי וחטאו ביום השביעי וכבס בגדיו ורחץ במים ורבנן נמי נדמייה לטומאה טהרה מטהרה [ר]הוה ליה למילף ורבי נדמייה לטבילה וכבס בגדיו הפסיק הענין וסבר רבי לענין טבילה כטמון דמי [ש]והאמר רבין [ת]אמר רב אדא אמר רבי יצחק מעשה בשפחה של בית רבי שטבלה ועלתה ונמצא עצם בין שיניה [א]והצריכה רבי טבילה אחרת נהי דביאת מים לא בעינן [ב]מקום הראוי לבוא בו מים בעינן כדרבי זירא [ג]דאמר רבי זירא [ד]כל הראוי לבילה אין בילה מעכבת בו ושאינו ראוי לבילה בילה מעכבת בו

כתנאי

יתרת וחתכה [א]עבד יוצא [ב]בהן לחירות אמר רב [ג]הונא [ד]והוא שנספרת על גב היד: סבי דנזוניא לא אתו לפירקיה דרב חסדא אמר ליה לרב המנונא זיל צנעינהו אזל אמר להו מאי טעמא לא אתו רבנן לפירקא אמרו ליה אמאי ניתי דבעינן מיניה מילתא ולא פשט לן אמר להו מי בעיתו מינאי מידי ולא פשיטנא לכו בעו מיניה עבד שסרסו רבו בבצים מהו כמום שבגלוי דמי או לא לא הוה בידיה אמרו לו מה שמך אמר להו המנונא אמרו ליה לאו המנונא אלא [ה]קרנונא אתא לקמיה דרב חסדא א"ל מתניתא בעו מינך [ו]דתנן [ז]עשרים וארבעה ראשי אברים שבאדם כולם אין מטמאין משום מחיה ואלו הם ראשי אצבעות ידים ורגלים וראשי אזנים וראש החוטם וראש הגוייה וראשי דדים שבאשה רבי יהודה אומר אף שבאיש ותני עלה [ח]בכולם עבד יוצא בהם לחירות רבי אומר אף הסירום בן עזאי אומר אף הלשון אמר מר רבי אומר אף הסירום סירום דמאי אילימא סירום דגיד היינו גוייה אלא לאו סירום דביצים רבי אומר אף הסירום ורבי לשון לא ורמינהו הרי מי שהיה מזה ונתזה הזאה על פיו רבי אומר היזה וחכמים אומרים [ה]לא היזה מאי לאו [ו]על לשונו לא על שפתיו [ז]על שפתיו פשיטא מהו דתימא זימנא דחלים שפתיה קמ"ל והתניא על לשונו ועוד [ח]תניא [ט]ושניטל רוב הלשון רבי אומר [י]רוב המדבר שבלשונו אלא רבי אומר סירום ולא מיבעיא לשון בן עזאי [כ]אמר לשון אבל סירום לא ומאי אף אקמייתא אי הכי נקדמה דבן עזאי ברישא תנא שמעה לדרבי וקבעה ושמעה לדבן עזאי ותני [ל]ומשנה לא זזה ממקומה אמר עולא [מ]הכל מודים בלשון לענין טומאה דגלוי הוא אצל השרץ [נ]מ"ט [ס]אשר יגע בו אמר רחמנא והאי נמי בר נגיעה הוא לענין [ע]טבילה כטמון דמי מ"ט [פ]ורחץ בשרו במים אמר רחמנא מה בשרו [צ]מאבראי אף כל מאבראי לא נחלקו אלא לענין הזאה רבי מדמי לה לטומאה ורבנן מדמו לה לטבילה ותרוייהו בהאי קרא קמיפלגי [ק]והזה הטהור על הטמא וגו' רבי סבר והזה הטהור על הטמא ביום השלישי וביום השביעי וחטאו רבנן סברי וחטאו ביום השביעי וכבס בגדיו ורחץ במים ורבנן נמי נדמייה לטומאה טהרה מטהרה [ר]הוה ליה למילף ורבי נדמייה לטבילה וכבס בגדיו הפסיק הענין וסבר רבי לענין טבילה כטמון דמי [ש]והאמר רבין [ת]אמר רב אדא אמר רבי יצחק מעשה בשפחה של בית רבי שטבלה ועלתה ונמצא עצם בין שיניה [א]והצריכה רבי טבילה אחרת נהי דביאת מים לא בעינן [ב]מקום הראוי לבוא בו מים בעינן כדרבי זירא [ג]דאמר רבי זירא [ד]כל הראוי לבילה אין בילה מעכבת בו ושאינו ראוי לבילה בילה מעכבת בו

כתנאי

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com